

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1Sfk/5/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7015201196
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Fečík
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:7015201196.4

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): J.. W. A., nar. XX. Y. XXXX, bytom B. XX, XXX XX B. W., proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, v konaní o správnej žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1299173/2015 z 17. augusta 2015, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/121/2015 - 188 z 28. februára 2023, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa o d m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov konania n e m á n á r o k na náhradu trov kasačného konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Konanie pred správnym súdom

1. Žalobca sa žalobou doručenou Krajskému súdu v Košiciach dňa 22. októbra 2015 (ďalej len „správny súd“) domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1299173/2015 zo dňa 17. augusta 2015 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“). Žalovaný týmto rozhodnutím potvrdil rozhodnutie obce Studenec č. 6/2014 z 04. apríla 2014, ktorým bol žalobcovi vyrubený miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na obdobie od 1. januára 2014 do 31. decembra 2014 v sume 47,45 eur.

2. Zo súdneho spisu vyplýva, že žalobcovi bol v priebehu konania pred správnym súdom na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, Kancelária Prešov sp. zn. 4N 13005/15-2573/16-KaPO z 26. januára 2016, priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci a určený advokát JUDr. Vladimír Novák, ktorému žalobca odvolal plnomocenstvo podaním z 18. februára 2017. Následne Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, na základe rozhodnutia sp. zn. 4N 13005/15-5295/17-KaPO z 19. apríla 2017 zmenilo svoje rozhodnutie z 26. januára 2016 a na zastupovanie žalobcu určilo advokátku JUDr. Mariannu Lechmanovú, ktorej žalobca taktiež odvolal plnomocenstvo podaním z 08. marca 2018.

3. Správny súd uznesením č. k. 6S/121/2015-119 z 06. júla 2020 vyzval žalobcu, aby si v lehote 20 dní od doručenia predmetného uznesenia zvolil advokáta na zastupovanie v konaní pred správnym súdom a aby v uvedenej lehote zaslal súdu písomné plnomocenstvo, prípadne aby preukázal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Zároveň bol žalobca poučený, že ak si v určenej lehote advokáta nezvolí a nepredloží požadované plnomocenstvo, súd odmietne žalobu v súlade s ustanovením § 98 ods. 1 písm. f) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“). Žalobca v nadväznosti na toto uznesenie oznámil súdu podaním z 08. augusta 2020, že požiadal Centrum právnej pomoci, Kanceláriu Prešov o priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci a určenie advokáta.

4. Rozhodnutím Centra právnej pomoci, Kancelárie Prešov, č.: KaPO 4N 13005/2015 - 11234/2018, ČRZ: 66243/2018 z 17. mája 2018 bol žalobcovi odňatý nárok na poskytnutie právnej pomoci v predmetnej veci vedenej na správnom súde pod sp. zn. 6S/121/2015. Toto rozhodnutie o nepriznaní

nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobca napadol správnu žalobou v konaní vedenom na správnom súde pod sp. zn. 7S/92/2018. Správny súd rozsudkom č. k. 7S/92/2018-48 zo dňa 04. decembra 2020 žalobu zamietol. Voči predmetnému rozsudku žalobca podal kasačnú sťažnosť.

5. V nadväznosti na tieto skutočnosti správny súd uznesením č. k. 6S/121/2015-135 z 27. augusta 2020 prerušil konanie vedené pod sp. zn. 6S/121/2015 do času rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o kasačnej sťažnosti proti rozsudku správneho súdu č. k. 7S/92/2018-48 z 04. decembra 2020, z dôvodu, že keďže konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného je typom konania, v ktorom je právne zastúpenie žalobcu v zmysle ustanovenia § 49 SSP povinné a otázka nároku žalobcu na poskytovanie právnej pomoci žalobcovi a určenia advokáta na zastupovanie žalobcu v tomto konaní je predmetom žaloby, o ktorej koná tento súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7S/92/2018, tak je potrebné konanie o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného prerušiť a to až do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o kasačnej sťažnosti.

6. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozhodol rozsudkom sp. zn. 5Sžk/15/2020 zo dňa 30. marca 2022 v konaní o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu č. k. 7S/92/2018-48 zo dňa 04. decembra 2019 tak, že kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol. V nadväznosti na túto skutočnosť správny súd v prejednávanej veci uznesením č. k. 6S/121/2015-159 zo dňa 30. mája 2022 rozhodol o pokračovaní v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného z dôvodu, že odpadla prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo v zmysle § 100 ods. 2 písm.a) v spojení s § 100 ods. 3 SSP.

7. Správny súd následne uznesením č. k. 6S/121/2015-162 zo dňa 22. júna 2022 opäť vyzval žalobcu, aby si v lehote 20 dní od doručenia predmetného uznesenia zvolil advokáta na zastupovanie v konaní a v uvedenej lehote zaslal súdu písomné plnomocenstvo, prípadne aby preukázal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Zároveň bol žalobca poučený, že ak si v určenej lehote advokáta nezvolí a nepredloží požadované plnomocenstvo, súd odmietne žalobu v súlade s ustanovením § 98 ods. 1 písm. f) SSP. Žalobca proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť. Uznesením správneho súdu č. k. 6S/121/2015-172 zo dňa 11. augusta 2022 bola sťažnosť žalobcu zamietnutá ako nedôvodná. Uznesenie č. k. 6S/121/2015-162 zo dňa 22. júna 2022 tak nadobudlo právoplatnosť dňa 02. septembra 2022.

8. Správny súd vydal Uznesenie č.k. 6S/121/2015 - 188 z 28. februára 2023 (ďalej ako „napadnuté uznesenie“), ktorým odmietol žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. f) SSP, a to z dôvodu nedostatku povinného právneho zastúpenia v konaní o správnej žalobe, nakoľko žalobca nebol v prejednávanej veci zastúpený advokátom a ani nepreukázal splnenie podmienok podľa § 49 ods. 1 SSP.

9. Správny súd v napadnutom uznesení zdôraznil, že Správny súdny poriadok ako procesnú podmienku konania pred správnym súdom stanovil povinné právne zastúpenie advokátom počas celého konania s výnimkami uvedenými v § 49 ods. 2 SSP, pričom výslovne stanovil, že táto povinnosť sa vzťahuje už na spísanie samotnej žaloby. Správny súd v predmetnej veci z obsahu žaloby nezistil, že by išlo o konanie podľa § 49 ods. 2 SSP, v ktorých žalobca nemusí byť zastúpený (v tomto prípade sa jedná o konanie o všeobecnej správnej žalobe) alebo že by žalobca bol osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, a preto sa na neho nevzťahuje výnimka zo zásady povinného právneho zastúpenia. Z uvedeného dôvodu v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného mal žalobca povinnosť byť právne zastúpený od okamihu spísania správnej žaloby. Správny súd konštatoval, že ide o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, ktorého obligatórnym právnym následkom je odmietnutie správnej žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. f) SSP.

II. Kasačná sťažnosť žalobcu a ďalší priebeh konania po jej podaní

10. Proti napadnutému uzneseniu podal žalobca (ďalej len „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, s to z dôvodov, že správny súd v konaní a pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP], nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 440 ods. 1 písm. f) SSP], vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd [§ 440 ods. 1 písm. e) SSP] a z dôvodu že podanie bolo nezákonne odmietnuté [§ 440 ods. 1 písm. j) SSP]. Sťažnostným návrhom sa sťažovateľ domáhal

zrušenia napadnutého uznesenia ako nezákonného a vrátenia veci správneho súdu na nové konanie. Sťažovateľ zároveň žiadal:

- aby si kasačný súd vyžiadal úplný žurnalizovaný súdny spis vo veci centra, i vo veci samej,
- o oslobodenie od súdneho poplatku za kasačnú sťažnosť,
- aby mu bolo priznané právo na úplnú náhradu trov celého konania.

11. Správny súd uznesením č. k. 6S/121/2015 - 198 z 03. mája 2023 vyzval žalobcu, aby si v lehote 15 dní odo dňa doručenia uznesenia v zmysle § 449 ods. 1 SSP zvolil advokáta na zastupovanie v kasačnom konaní a v uvedenej lehote zaslal správneho súdu písomné plnomocenstvo udelené tomuto advokátovi na zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu, prípadne aby preukázal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Správny súd zároveň sťažovateľa poučil, že kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť ako neprípustnú, ak neboli splnené podmienky podľa § 449 SSP.

12. Sťažovateľ doručil správneho súdu podanie z 08. júna 2023 označené ako „Odpoveď na Uznesenie a výzvu sp. zn.: 6S/121/2015-198 zo dňa 3. mája 2023“, v ktorom dal správneho súdu na vedomie, že správnym súdom požadované nie je možné naplniť a zaslal z dôvodu, že správny súd a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodovali o požadovanom právnom zastúpení, keď pri rozhodovaní došlo k hrubému porušeniu čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a upretiu tohto práva. Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že Najvyšší správny súd Slovenskej republiky odstupuje tieto rozhodnutia správneho súdu veľkému senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a doposiaľ mu nebolo známe, ako veľký senát vo veci rozhodol.

13. Uznesením č. k. KE-6S/121/2015-217 z 27. septembra 2023 Správny súd v Košiciach priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku za kasačnú sťažnosť.

14. Vec bola Najvyššiemu správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „kasačný súd“) predložená 08. februára 2024.

III. Právne závery kasačného súdu

15. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP), že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu a posúdení veci kasačný súd dospel po neverejnej porade senátu jednomyseľne k záveru, že kasačnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné ako neprípustnú odmietnuť podľa § 459 písm. d) SSP, pretože neboli splnené podmienky právneho zastúpenia podľa § 449 SSP.

16. Podľa § 97 SSP: „Ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).“

17. Podľa § 449 ods. 1 SSP: „Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.“

18. Podľa § 449 ods. 2 SSP: „Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak: a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.“

19. Podľa § 489 SSP: „Za vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa sa na účely tohto zákona považuje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike alebo uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou; ak bolo vysokoškolské vzdelanie získané najprv v prvom stupni a následne v druhom stupni, vyžaduje sa, aby išlo v oboch stupňoch o vzdelanie v študijnom odbore právo.“

20. Podľa § 459 písm. d) SSP v rozhodujúcom znení: „Kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť ako neprípustnú, ak neboli splnené podmienky podľa § 449.“

21. Predmetom kasačného konania v tejto veci je napadnuté uznesenie správneho súdu, ktorým bola odmietnutá (všeobecná) správna žaloba žalobcu podľa § 98 ods. 1 písm. f) SSP. Vzhľadom na to, že kasačná sťažnosť sťažovateľa nebola spísaná advokátom ale samotným žalobcom, ako i k tomu, že v súdnom spise sa nenachádzalo potvrdenie o dosiahnutí požadovaného vzdelania sťažovateľa (vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa), správny súd postupom podľa § 450 ods. 1 SSP vyzval žalobcu uznesením z 03. mája 2023 na preukázanie splnenia podmienok podľa § 449 ods. 1 SSP resp. výnimky z povinného právneho zastúpenia advokátom v kasačnom konaní v zmysle § 449 ods. 2 SSP. Konkrétne, krajský súd uznesením zo dňa 03. mája 2023 žalobcu vyzval, aby v určenej lehote predložil plnomocenstvo, ktorým splnomocní advokáta na zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti v predmetnej veci alebo predloží doklad preukazujúci dosiahnutie vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa, keďže sa v súdnom spise takéto potvrdenie nenachádza. Napriek poučeniu správneho súdu v uznesení z 03. mája 2023 o následku neodstránenia vytýkaných väd (t. j. odmietnutie kasačnej sťažnosti kasačným súdom ako neprípustnej v prípade nesplnenia podmienok podľa § 449 SSP), sťažovateľ v kasačnom konaní splnenie podmienok podľa § 449 SSP nepreukázal a vytýkané nedostatky kasačnej sťažnosti neodstránil.

22. Primárne považuje kasačný súd za potrebné upriamiť pozornosť sťažovateľa na tú skutočnosť, že kasačná sťažnosť predstavuje osobitný opravný prostriedok majúci povahu mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je možné napadnúť právoplatné rozhodnutie správneho súdu vydané v správnom súdnictve. Konanie o kasačnej sťažnosti je teda samostatné konanie, účelom ktorého je posúdenie, či zo strany krajského súdu v konaní, respektíve pri jeho rozhodovaní, došlo k porušeniu zákona. Na konanie o kasačnej sťažnosti v predmetnej právnej veci sa nevzťahuje výnimka z povinného právneho zastúpenia sťažovateľa v kasačnom konaní v zmysle § 449 ods. 2 písm. b) a c) SSP. V predmetnej právnej veci musí byť sťažovateľ v kasačnom konaní obligatórne právne zastúpený advokátom. Uvedené by v danom prípade neplatilo len za toho predpokladu, že sťažovateľ by preukázal, že sám má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa predložením príslušného potvrdenia v zmysle § 489 SSP.

23. Povinné právne zastúpenie v správnom súdnom konaní pred kasačným súdom je nevyhnutnou súčasťou profesionality, ale tiež aj zabezpečením toho, aby kasačná sťažnosť mala všetky potrebné náležitosti vrátane uvedenia a konkretizovania dôvodu, pre ktorý sa rozhodnutie správneho súdu napáda kasačnou sťažnosťou (viď uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžf/104/2014 zo dňa 07. septembra 2015, sp. zn. 8Sžfk/65/2017 zo dňa 12. decembra 2018, sp. zn. 8Sžk/17/2020 zo dňa 28. októbra 2020). Zároveň zákon jednoznačne stanovuje, že sťažovateľ musí byť zastúpený počas celého kasačného konania. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie kasačnej sťažnosti. Požiadavka vypracovania kasačnej sťažnosti advokátom a povinného zastúpenia advokátom v konaní o kasačnej sťažnosti je odôvodnená predovšetkým tým, že v konaní o kasačnej sťažnosti sa spravidla rozhodujú zložitejšie prípady a vedie sa spravidla spor o výklad práva, pričom zhromaždenie relevantnej argumentácie pre kasačný súd vyžaduje vysokú mieru právnej zručnosti a znalosti množstva právnych predpisov a rozhodnutí súdov (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 250/2021 zo dňa 15. júna 2021). O povinnom zastúpení advokátom a o povinnom spísaní kasačnej sťažnosti musí byť účastník správny súdom poučený s uvedením celého ustanovenia § 449 SSP.

24. Kasačný súd má zo súdneho spisu za preukázané, že sťažovateľ bol správnym súdom v uznesení sp. zn. 6S/121/2015 z 03. mája 2023 náležite poučený o povinnom zastúpení a o povinnom spísaní kasačnej sťažnosti advokátom a zároveň bol poučený, v prípade nesplnenia tejto povinnosti, o možnosti odmietnutia kasačnej sťažnosti kasačným súdom. Napriek uvedenej skutočnosti sťažovateľ nesplnil povinnosť zastúpenia a spísania kasačnej sťažnosti advokátom, keďže nepreukázal, že v súlade s § 449 ods. 1 SSP podal kasačnú sťažnosť v zastúpení advokátom. Ku kasačnej sťažnosti nebolo pripojené plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľa advokátom, kasačná sťažnosť nie je spísaná advokátom a ani zo žiadnych iných písomností v spise nevyplýva, že by bol sťažovateľ zastúpený advokátom. Kasačný súd súčasne konštatuje, že sťažovateľ nepreukázal ani splnenie výnimky z povinnosti zastúpenia advokátom v zmysle § 449 ods. 2 písm. a) SSP, nakoľko do rozhodnutia kasačného súdu nepredložil potvrdenie o požadovanom vzdelaní v zmysle § 489 SSP.

25. Podľa § 459 písm. d) SSP musí byť kasačná sťažnosť odmietnutá, ak nie sú splnené podmienky podľa § 449 SSP upravujúce okolnosti povinného zastúpenia kasačného sťažovateľa advokátom.

26. Z vyššie uvedených dôvodov preto kasačný súd postupom podľa § 459 písm. d) SSP kasačnú sťažnosť odmietol, a to z dôvodu nesplnenia podmienky povinného právneho zastúpenia v kasačnom konaní podľa § 449 SSP.

27. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 170 písm. a) SSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keďže kasačná sťažnosť bola odmietnutá.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.